

Rapport fra arbeidsgruppen – forslag om felles tjeneste for landbruk og naturforvaltning mellom kommunene Grong, Høylandet og Overhalla fra 01.01.2020.

1. Bakgrunn

Et møte mellom ordførerne og rådmennene i Grong, Høylandet og Overhalla i mars 2018 munnet ut i en felles intensjon om å se på muligheter for å etablere felles tjeneste for landbruk og naturforvaltning. Intensjonen var å bygge videre på det som allerede var etablert av miljø- og landbruksforvaltning med hovedbase i Overhalla, med formål om å etablere et sterkt og helhetlig kompetansemiljø som best kunne tjene næringsutviklingen, gjerne i samspill med andre miljøer som kan bidra til dette. Landbrukets fagsenter (herunder bl.a. Norsk landbruksrådgivning som største aktør) er etablert i Overhalla som det største fagmiljøet for landbruk i Namdalen.

2. Rammer og retningslinjer for utredningsarbeidet

På bakgrunn av denne intensjonen møttes rådmennene i Grong, Høylandet og Overhalla 9.1.2019 for å starte en nærmere avklaringsprosess. Her ble det trukket opp noen nærmere rammer og retningslinjer for et utredningsarbeid for å se på en mulig felles løsning.

Disse rammene og retningslinjene var i hovedsak slik:

- *Basert på ovenstående (jf. pkt 1) utredes et administrativt vertskommunesamarbeid etter Kommunelovens § 28-1 b hvor Overhalla påtar seg rollen som vertskommune.*
- *Rådmennene er styringsgruppe for utredningsarbeidet.*
- *Mål for utredningsarbeidet:
Innenfor kommunenes eksisterende økonomiske rammer etablere et sterkt, helhetlig og utviklingsorientert kompetansemiljø som best kan tjene næringsutviklingen, gjerne i samspill med andre miljøer som kan bidra til dette.*
- *Tidsplan:
Januar – april: Arbeidsgruppe utreder forslag til felles løsning.
April – juni: Kommunene fatter vedtak om vertskommuneavtale mv.
Høst 2019: Forberedelser til oppstart fra 1.1.2020. Overføring og innplassering av ansatte.*
- *Forslag til følgende utarbeides /avklares nærmere gjennom utredningsarbeidet:*
 - a. Mål og ambisjoner.*
 - b. Organisering og oppgaver.*
 - c. Bemanning, kompetanse, ledelse.*
 - d. Økonomi*
 - e. Samarbeidsavtale*
- *Etter oppstart av tjenesten utarbeide felles strategisk plan som grunnlag for utøvelse og utvikling av tjenesten.*
- *Det nedsettes en arbeidsgruppe som utreder forslag til løsning, sammensatt av rådmann og personalsjef fra vertskommunen, én fagrepresentant fra hver enkelt kommune og én tillitsvalgt.*

Arbeidsgruppens sammensetning:

- Rådmann Trond Stenvik (leder) og personalsjef Asle Lydersen i vertskommunen.
- Fagrepresentant fra hver enkelt kommune (Oddbjørn Riseth, Overhalla. Stig Moum, Grong. Lene Elise Mevassvik, Høylandet).
- En tillitsvalgt. Elisabeth Vollmo Bjørhusdal fra Grong kommune

3. Arbeidsgruppens arbeide

Arbeidsgruppen har hatt 3 møter, 27.2., 15.3. og 30.4. I det første møtet ble det utarbeidet/ lagt til grunn en mer detaljert framdriftsplan, kf. vedlegg 1.

Arbeidsgruppens forslag:

a. Mål og ambisjoner

Arbeidsgruppen legger til grunn at kommunene med en felles tjeneste vil etablere et sterkt, helhetlig og utviklingsorientert kompetansemiljø som vil tjene næringsutviklingen. En fellesordning gir muligheter for å drive et offensivt utviklingsarbeid som kan styrke landbruket og naturforvaltningen, og arbeidsgruppen er opptatt av at dette må ha tydelig fokus i samarbeidet.

Et større fagmiljø skal også gi redusert sårbarhet ved at flere ansatte kan ha kompetanse på det enkelte fagområde.

Videre strategier for utviklingsarbeidet bør utarbeides gjennom en prosess med å utforme en felles strategisk plan for landbruk- og naturforvaltning snarest mulig etter oppstart av ordningen.

b. Organisering og oppgaver

Overhalla kommune er vertskommune for felles tjeneste for landbruk og naturforvaltning. Tjenesten har kontorfellesskap sammen med Landbrukets fagsenter i Overhalla. Det legges opp til kontordager på kommunehusene i Grong og på Høylandet som fortløpende vurderes ut fra behov og drøftes i dialogmøter mellom rådmennene.

Arbeidsgruppen beskriver i oversikten i vedlegg 2 hvilke lover og oppgaver som bør forvaltes av en ny felles tjeneste og grovt en grense mellom politisk og administrativ behandling.

Aktuelt lovverk:

- Konesjonsloven
- Jordloven
- Skogbruksloven
- Odelsloven
- Forpaktingsloven
- Motorferdselloven
- Viltloven

- Laks – og innlandsfiskeleven
- Naturmangfoldloven (andre etater i kommunen har også ansvar; eks §§ 8-12. Vi kan bidra med naturfaglig kompetanse)
- Friluftsløven (også del av kommunens arealforvaltning)

En tar sikte på administrativ behandling av kurante oppgaver, og at ordningen har mest mulig lik oppgaveportefølje i forhold til alle tre kommuner. Det forutsettes samtidig rom for en viss fleksibilitet for å finne praktiske løsninger innenfor hensiktsmessige rammer og med et visst rom for å imøtekomme uttrykte særbehov eller ønsker fra enkeltkommuner, jfr. vedlegg 2. Herunder kan det være aktuelt å selge tjenester fra ordningen til enkeltkommuner etter nærmere avtale. Listen over oppgaver i vedlegg 2 er ikke uttømmende og vil også naturlig være gjenstand for endringer og tilpasninger i tråd med utviklingen over tid.

c) **Bemanning, kompetanse, ledelse.**

Ut fra nåværende bemanning i kommunene vil tjenesten, slik det ser ut i dag, kunne starte med ca 8,5 årsverk. I oppstarten vil det være større personalbehov enn når ordningen har fått satt seg, og en har fått tatt ut effektiviseringspotensialet. Prosessen med overføring og innplassering av ansatte i fellestjenesten (etter vedtak i kommunestyrene) vil avklare nærmere bemanning fra oppstart.

Personalbehov etter oppstartsperioden er satt til 7 årsverk. Arbeidsgruppen foreslår at denne tilpasningen bør skje uten oppsigelser av ansatte og med ambisjon om at det bør kunne oppnås ved naturlig turnover innen maksimalt 2-3 år.

Ut fra hensyn til å kunne etablere et helhetlig og sterkt kompetansemiljø i tjenesten vurderes det som nødvendig at ansatte i ordningen har bare én arbeidsgiver (vertskommunen) og at ordningen i størst mulig grad består av helstillinger. Helstillinger vil også styrke mulighetene for rekruttering av kompetanse fremover.

Det forutsettes at tilsetting av leder i ny ordning skal skje så snart som mulig etter vedtak av samarbeidsavtale. Ellers forutsettes reglene om virksomhetsoverdragelse etter arbeidsmiljølovens bestemmelser kapittel 16 lagt til grunn. Prosesser for overføring av ansatte jf. framdriftsplan.

Arbeidsgruppen har drøftet om en ser særskilte utfordringer i en overgangsfase med hensyn til ansattes reisetid til felles base og har vurdert dette opp mot generelle retningslinjer utarbeidet av kommunene i Indre Namdal. Relativt korte avstander mellom kommunene gjør at arbeidsgruppa ikke ser behov for særskilte overgangsordninger her.

Om det i arbeidsavtalene som skal inngås med de ansatte skal tas inn særskilte bestemmelser som gir føringer ved eventuelt framtidig opphør av felles tjeneste, er noe styringsgruppa (rådmennene) må drøfte i prosessen med overføring av ansatte.

d) Økonomi

Arbeidsgruppen peker på behovet for å anvende en økonomisk fordelingsnøkkel som blir brukbar og akseptabel for alle tre kommuner, og som avspeiler kommunenes eksisterende ressursbruk til landbruk og naturforvaltning.

Etter vurderinger av ulike fordelingsmodeller foreslår arbeidsgruppen en modell hvor 30% av kostnadene fordeles likt mellom kommunene og 70% fordeles etter folketall, basert på folketall i året før budsjettåret. Det vil gi kommunene et forutsigbart kostnadsnivå og imøtekomme målsettingen om å etablere en felles tjeneste innenfor eksisterende budsjettammer.

Det er foreløpig anslått en netto budsjettamme på 5,8 mill. kr. for 7 årsverk (2019-tall). Dette gir følgende fordeling på kommunene:

Grong	Kr. 1.877.000
Høylandet	Kr. 1.265.000
Overhalla	Kr. 2.658.000
Sum	Kr. 5.800.000

Som beskrevet ovenfor om bemanning i en startfase vil budsjettet for 2020 kunne bli noe høyere i overgangen til det personalbehovet ordningen vil ha videre.

Endelig budsjettamme for 2020 må fastsettes når overføring av ansatte er gjennomført og budsjettforslag for 2020 er drøftet i dialogmøte mellom kommunene.

Historiske tall:

Budsjettammer 2018

		Årsverk		Kr.	
Grong		2,45	(31,6%)	2.040.000	(34,2%)
Høylandet		2,0	(25,8%)	1.410.000	(23,6%)
Overhalla		3,3	(42,5%)	2.520.000	(42,2%)
Sum		7,75		5.970.000	

Overhalla vil fra 1.1.20 ha til sammen 4 årsverk som overføres fra MNS miljø og landbruk, mens faktisk rammebudsjett 2018 er 3,3 årsverk som Overhallas andel av ordningen i MNS.

I Grong er de berørte oppgavene fordelt på flere ansatte som også har andre oppgaver. Årsverk for Grong er derfor et anslag på samlet ressursbruk til berørte oppgaver i fellestjenesten.

e. Samarbeidsavtale

Forslag til samarbeidsavtale følger vedlagt. Samarbeidsavtale inngås mellom vertskommunen og hver enkelt samarbeidskommune.

f. Høringsrunde og politisk behandling

Forslaget til felles tjeneste for landbruk og naturforvaltning sendes før politisk behandling på høring til berørte organisasjoner (bondelag, bonde- og småbrukerlag, skogeierlag, viltråd m.v.) og fagforeninger. Hver enkelt kommune gjennomfører slik høring for sin kommune og med avtalt felles høringsfrist 31. mai. Dokumenter som sendes ut til høring er rapporten med vedlegg 1 og 2, samt forslaget til samarbeidsavtale.

Det legges frem sak til politisk behandling i hver kommune i juni, basert på forslag til løsning og samarbeidsavtale. Overhalla lager forslag til felles saksfremlegg.

Overhalla 09.05.2019

For arbeidsgruppen og styringsgruppen,

Trond Stenvik